

„Inovace v ostravské teplárně vychází především z podmínky investora na 100% disponibilitu zařízení,“

uvedl v rozhovoru Ing. Pavel Mařík, člen představenstva a vedoucí projekce, ZVZ-Enven Engineering, a.s.

Pavel Mařík (nar. 23. 1. 1963 v Praze)

V roce 1987 vystudoval ČVUT Praha, FSJ (obor přesná mechanika a automatizace). Od roku 1987 do 1992 pracoval ve firmě ZVZ a.s. jako projektant. V době působení v ZVZ a.s. se podílel na vývoji odsířovacího zařízení. V letech 1993 až 2000 v ENVEN LTD. (vedoucí projekce). Od roku 200 do 2006 působil na pozici vedoucí projekce v ENVEN a.s. Od roku 2007 je člen představenstva a vedoucí projekce ZVZ-Enven Engineering, a.s. Pavel Mařík je autorizovaným technikem pro techniku prostředí staveb, speciální vytápění a vzduchotechnika. Hovoří anglicky a rusky. Bydlí v Milevsku a mezi jeho koníčky patří především cyklistika a lyžování, kynologie a fotografování.

Uplatnili jste v rámci projektu odsíření v ArcelorMittal Energy Ostrava nějakou novou metodu?

ZVZ se historicky podílelo jak na vývoji odsířovacích zařízení v ČR, tak později i na aplikaci různých odsířovacích metod, konkrétně suché vápencové metody, polosuché vápenné metody i mokré vápencové vypírky. Metoda použitá v teplárně ostravské hutě není ve svém základním principu ničím zcela novým, neboť zařízení této koncepce je v různých modifikacích realizováno již dlouhou řadu let. Inovace oproti dříve realizovaným zařízením vychází především z podmínky investora na 100 % disponibilitu zařízení (při 75 % nominálního výkonu). Tato podmínka si vyžádala řadu zásadních změn a doplnění tak, aby všechny klíčové prvky byly zálohovány a riziko odstavení z důvodu poruchy či nutné údržby bylo maximálně možné míře eliminováno.

Bude technologie odsíření doplněna o nějakou inovaci ... ?

Jak jsem již uvedl, základním specifickým je zajištění trvalého provozu zařízení, neboť energetický zdroj, na který je zařízení aplikováno, slouží kromě vytápění pro technologii výroby v provozech hutní společnosti ArcelorMittal Ostrava i k výrobě elektrické energie. Z tohoto důvodu je využito dvou, paralelně řazených, absorbérů, což je inovace nejvýraznější. Tato koncepce přinesla potřebu přepracování především horní části absorbérů, kouřovodů a dopravy recyklátu z látkového filtru zpět do absorbérů. Řadou inovací prošel i látkový filtr.

Zeptám se možná jako obyčejný člověk v hospodě? Dá se zařízení úmyslně vypnout, třeba na noc...?

Celkový pohled na staveniště odsíření

Samozřejmě, vše lze vypnout. Ale jako provozovatel tohoto zařízení si pak musíte uvědomit, že veškeré emise jsou kontinuálně monitorovány a kdykoliv dohledatelné. Řádné odstavení zařízení je proces trvající několik hodin, neboť je při něm vydopraven veškerý sorbent do sila. Uvědomíme-li si že náplň sorbentu v systému je cca 4 t byl by provozovatel sám proti sobě, kdyby se zbavoval nevyčerpaného sorbentu. Řádné najetí odstaveného zařízení je opět několikahodinový proces od vyhřátí po naplnění systému sorbentem. Zařízení je sice připraveno i na výpadek el. energie (blackout), po němž je možno sorbent opět „zvednout“ do vzhledu, avšak to je již riziková situace, jejíž dlouhodobé trvání by provozovateli přineslo nemalé problémy.

Tato oblast je známá svými seismickými vlivy.

Ano, tomu jsme se vzhledem k lokalitě nemoh-

li vyhnout. Vzhledem k vysoko položenému těžišti látkového filtru i absorbérů, je vliv seismicity na robustnost nosných konstrukcí zásadní. Pochopitelný tlak na optimalizaci jejich návrhu ve spojení s aplikací krátce působících českých harmonizovaných norem byl pro projektanty společnosti Pars Building a DaF - Projekt nemalým oříškem, neboť s tím prozatím není v ČR mnoho zkušeností. Pozadu se složitosti návrhu nezůstala ani protihluková opatření, daná přísnými smluvními limity. Opatření proti hluku se významně dotkla nejen samotného zařízení, ale i staveních objektů.

Jsou vaši strategii spíše dodávky na klíč nebo spíše dodávky jednotlivých komponent?

Pro naplnění našich strategických cílů, tedy pozice generálního dodavatele významných investičních celků jsou pochopitelně preferovány

dodávky na klíč. V našem oboru podnikání se nicméně uplatňují oba druhy dodavatelských systémů a mnohdy nelze členit zmíněné varianty na jednodušší a složitější. Je důležité vždy přihlížet ke konkrétním okolnostem daného projektu, k jednotlivým faktorům, které volbu dodavatelského systému určují. Jde jak o míru rizika, kterou je ta či druhá strana ochotna nést, objem nebo typ stavby a podobně. Zároveň jsou velké odlišnosti mezi odvětvími, které vyplývají z povahy rozhodujících zařízení a z historické zkušenosti s kontrakty v dané oblasti. To, že projekt odsíření pro ostravskou huť dodávkou na klíč je logické, jelikož rozsah dodávky je definován nikoli prostým výčtem zařízení, ale funkcí.

Kolik realizací odsíření ZVVZ v poslední době realizovalo? Věřím, že jich bylo hodně, lze říci, že v rámci každé získáte nějakou novou zkušenost?

V našem oboru je každá stavba originálem, neboť každé zařízení je stavěno ve specifických podmínkách toho kterého zdroje znečištění. Jakákoliv instalace zařízení nám tak přináší nové a nové zkušenosti. V oblasti odsířovacích zařízení v energetice se v posledních letech pohybujeme v oblasti tzv. velké energetiky, kde jsme dodavatelem zařízení pro odlučování tuhých znečišťujících látek instalovaného před odsířovací linky. Jsou to především komplexní obnovy elektráren Tušimice, Pruněrov a Ledvice.

Jako generální projektant a dodavatel filtračního zařízení jsme se v posledních letech podíleli na výstavbě zařízení na čištění spalin včetně odsíření z aglomeračních pasů aglomerací zde v ArcelorMittal Ostrava a v nedalekých Třineckých železárnách.

Kompletní odsířovací zařízení v energetice realizovalo ZVVZ naposledy v letech 1997 až 1998 v teplárně Ústí nad Labem. Zde byly, v konsorciu se společností NOEL, instalovány dvě odsířovací linky pro celkový průtok 1 320 000 Nm³/h. Zde byla použita klasická polosuchá odsířovací metoda s rotačním rozprašovačem (atomizérem).

V souvislosti s odsířením mě zajímá i servis pro testování filtračních médií a použitých filtračních elementů látkových filtrů? Oč jde?

Testování filtračních médií tvoří spolu s technickým a realizačním servisem komplexní portfolio služeb společnosti ZVVZ-Enven Engineering. Jde o technickou podporu našich zákazníků v oblasti látkové filtrace. Moderní měřicí a testovací zařízení spolu s dlouholetými zkušenostmi využíváme jak při dlouhodobém sledování stavu filtračních elementů, tak i při řešení havarijních a nestandardních provozních stavů vznikajících na všech typech látkových filtrů. V laboratořích analyzujeme a testujeme jak nakupovaná filtrační média, tak i použité filtrační elementy. Výsledky jejich laboratorní analýzy slouží společností ZVVZ-Enven Engineering buď pro vstupní kontrolu, nebo jako podklad pro výběr optimálního typu filtračního média pro danou technologii. Výsledky jsou dále využívány pro zvyšování technické úrovně dodávaných látkových filtrů a optimalizaci jejich provozních parametrů.

Pohled na elektrické odlučovače prachu. Je vidět i předpřipravený kouřovod do odsíření

Pohled na zařízení odsíření (duben 2013)

Co to uživatelům přinese?

Provozovatelům stávajících zařízení poskytujeme analýza použitých filtračních elementů veškeré potřebné informace o jejich aktuálním stavu. To umožňuje odhalit příčiny jejich eventuálního poškození, stanovit prognózu jejich další životnosti, nebo informuje o eventuální nutnosti jejich okamžité výměny. Informace z analýzy slouží rovněž pro prevenci vzniku těžkých havárií s masivním poškozením filtračních elementů a následných

nákladných oprav. Odstranění hlavních příčin vzniku poškození spolu s výběrem optimálního typu filtračního média tak umožní provozovatelům stávajících zařízení zvyšování jejich provozní spolehlivosti a prodloužení životnosti filtračních elementů, což znamená i snižování nákladů na provoz a údržbu a snížení četnosti odstávek nutných pro údržbu zařízení.

(čes)